

Utrotningen av större svartbagge – en indikator på en misslyckad skogspolitik

För 100 år sedan utgjordes en tredjedel av alla träd i våra skogar av björk. Idag är andelen nere i 16 %. Vid sidan om ädellövträd och asp är björken den viktigaste yngelkammaren för våra utrotningshotade skalbaggar. Ett exempel, **större svartbagge** *Upis ceramboides*, fanns i Enabygden fram till 1800-talet men har sedan dess försvunnit och finns numera endast kvar i övre Norrlands kustband. Denna knappt 2 cm långa skalbagge är beroende av mycelrik bark av björk, helst halvdöd, död eller brandskadad. Larverna lever i björkens innerbark eller splintved (skiktet mellan kambium och kärnveden) i ca. tre år och efter genomgången puppafas (6 – 9 månader) så blir de fullbildade insekter påföljande vår. Den **större svartbaggen** är upptagen i ArtDatabankens rödlista och betecknas som sårbar (VU). Orsaken till denna skalbagges kraftiga nedgång är människans hänsynslösa rovdrift av våra skogar - till en början genom kolning, pottasketillverkning och bränsleuttag. Rovdriften eskalerade under 1900-talet i form av en kraftig mekanisering av skogsbruket med ett ensidigt gynnande av tall och gran. Det anlades rena virkesåkrar i våra skogar där antingen lövträden dödades med avlövningsmedel som hormoslyr på 1970-talet eller genom selektiv röjning med såg. Dessutom rensades alla svampangripna, döda eller halvdöda träd bort från våra skogar. Om vill vi ha tillbaka den **större svartbaggen** och andra vedlevande insekter måste skogsbruket ställas om så att den biologiska mångfalden gynnas. Låt svampangripna, döda och halvdöda träd stå kvar. Låt björken få stå kvar på uppväxande hyggen. Den utgör inget hot mot t.ex. uppväxande gran. Vi måste också tillåta att begränsade skogsbränder uppstår då och då för att säkerställa att brandgynnade djur och växter får en chans att överleva.

Håkan Nihlman

Ordförande Håbo Naturskyddsförening